GAZETA KRAKOWSKA

Nro 10.

Z KRAKOWA DNIA 4 LUTEGO 1827 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na 15tem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 30 Grudnia 1826 r.

Delegowany Sędzia Pokoiu Mieroszewski żądał udzielenia sobie Reskryptu Senatu Rządzącego, odmawiaiącego wypłatę złp. 1400 P. Gawełkiewiczowi, pisarzowi Sądu Pokoiu za naiem mieszkania przypadaiących wydanego, dla zrobienia z tegoż stosownego użycia.

Marszałek Seymowy oznaymił, że udzielenie żądane w każdym razie kancellarya Seymowa dopełni.

Reprezentant Lipczyński z powodu oznaymienia Marszałka na ostatniem Posiedzeniu uczynionego, że uchwała Izby względnie wniosku iego, iako bez inicyatywy Senatu dopuszczoną bydź nie może, zapytywał się czyli głos Reprezentanta z troskliwości o swobody Narodowe i w obronie nietykalności Konstytucyi podniesiony za uchwałę uważanym bydź może? iak równie żądał obiaśnienia, czyli upoważnienie Senatu Rządzącego przez Trzy Nayiaśnieysze Proteguiące Dwory do proiektowania zmian w Konstytucyi, do którego się Marszałek odwoływał z przedstawienia Senatu nastąpiło, i czy Senat stanowi cały lud Krakowski, iżby zmian w Konstytucyi domagać się mógł? bo podniesione w tym przedmiocie dwa głosy Reprezentantów w roku 1820 nie mogły utwiardzać życzenia ogółu, lecz i te miały tylko na celu Organizacyią Sądu III. Instancyi, i zawieszenie Kwalifikacyi Reprezentanta po upłynieniu lat 6 wymaganych; gdy iednak wieści poświadczaią, że Senat obszernieyszą zmianę Konstytucyi proiektował, co naszem zagraża swobodom, oświadczył się przeto Mowca bydź nieodstępnym od wniosku swego i oznaymienia Izby na zeszłem Posiedzeniu uczynionego.

Marszałek Seymu przedstawił Reprezentantowi Lipczyńskiemu, że wniosek przez niego zrobiony odpowiedzią Senatu zaspokoionym będzie.

Reprezentant Lipczyński zaspokoienie odpowiedzią Senatu, uważał nie do niego samego, lecz do całey Izby należeć, bo wniosek iego, iako w sprawie Narodu podniesiony, stał się wnioskiem Reprezentacyi Kraiowey.

Marszałek oświadczył, że iak wniosek szczególny Reprezentanta Lipczyńskiego przez przyięcie go nosi cechę wniosku całey Izby

i tey imieniem Senatowi przesłanym zostaie, tak odpowiedź Senatu będzie odpowiedzią i na wniosek szczególny Reprezentanta Lipczyńskiego, i na ogólny Zgromadzenia Reprezentantów.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski z uwagi, że Senat przedstawiaiąc Trzem Nayiaśnieyszym proteguiącym Dworom proiekt do zmiany Konstytucyi wyżey zastanowić się i Woli Narodu w tym względzie zasiągnąć był winien, wnosił, że Senat z postępowania swego nie odpowiedzią, bo ta mieysca nie ma, lecz usprawiedliwieniem, którego Izba ma prawo żądać, tęż zaspokoić może.

Marszałek ponawiaiąc, że proiektowanie zmian w Konstytucyi przez Senat z woli Trzech Nayiaśnieyszych proteguiących Dworów nastąpiło, oznaymił, że Senat dostateczne w tym względzie złoży Izbie obiaśnienie.

Assesor Seymu Soczyński uważaiąc, że głosy Reprezentantów Hubego, Mąkólskiego i Sztumera w r. 1820 przez Izbę Senatowi przesłane, mogły bydź nieiako brane za upoważnienie do czynienia proiektu zmiany Konstytucyi, Senat iednak jako stróż teyże nietylko żadnego użycia z nich robić był niepowinien, ale owszem iako przeciwne dobru publicznemu bezskutecznemi na zawsze uczynić i do Akt złożyć. Daley wniosł Mowca potrzebę oczekiwania odpowiedzi Senatu na wniosek Jego w przedmiocie zasiągnienia powodów, które Senat do proiektowania zmiany Konstytucyi skłoniły uczyniony.

Delegowany z Kapituły X. Teodor Sołtyk uważaiąc, że wyznaczenie Komitetu do proiektowania zmian w Konstytucyi nieinaczey iak tylko na przedstawienie Senatu nastąpiło, oświadczył, że krok ten Senatu bez Woli Narodu i od samey władzy wykonawczey Administracyiney czynionym bydź był niepowinien, kiedy iednak Reprezentacya Narodowa niema drogi, którąby życzenia swoie względem nietykalności Konstytucyi Trzem Nayiaśnieyszym proteguiącym Dworom przełożyć mogła, niechay przynaymniey obecni tu może Konsulowie i Rezydenci Tychże Nayiaśnieyszych proteguiących Dworów, tudzież lud Krakowski wiadomym będzie, iż przed Bogiem i Publicznością oznaymiamy, że żadney zmiany w Konstytucyi mieć nieżądamy.

Delegowany z Akademii Karol Hube z powodu wzmianki o przesłanych w r. 1820 Senatowi głosach przez Assesora Seymu Soczyńskiego uczynioney oświadczył, że w tym roku żadnego o iakąkolwiek zmianę Konstytucyi wniosku nie czynił i czynić niezamyślał.

Assesor Seymu Soczyński zapewnił Delegowanego z Akademii Karola Hube, że nie w tey myśli o głosie iego nadmienił, ten bowiem był odpowiedzią na wniosek Reprezentanta Siemońskiego co do zmiany Statutu Akademickiego uczyniony, wyszczególnił go iedynie dla tego, że był łącznie z głosami Mąkólskiego i Sztumera przez Izbę Senatowi przesłanym.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski iako Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey przystąpił do wprowadzenia pod Decyzyą Izby sprawy P. Leona Chwalibogowskiego, a w porządku działań przedstawiaiąc, że Kommissya niewidząc potrzeby osobistego wysłuchania obrony P. Leona Chwalibogowskiego, zażądała tylko od niego piśmienney, która w sobie kategorycznie zarzuty w Akcie Oskarżenia umieszczone i odpowiedzi na też obeymuie, wnosił ztąd, ażeby namieniona obroną bez powtórzenia Aktu Oskarżenia, następnie zaś Opinia Kommissyi i Relacya sprawy odczytanemi bydź mogły.

Po przychyleniu się Izby do wniosku

Prezyduiącego w Kommissyi Prawodawczey, Reprezentant Męciński iako Członek Kommissyi odczytał Obronę P. Chwalibogowskiego teyże Kommissyi podaną.

Z ukończeniem teyże Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey obiawił Opinią Kommissyi na dniu 26 Grudnia 1826 roku jednomyślnie zapadłą, w treści:

" Że gdy czyny Aktem oskarżenia obięte stanowią występek nadużycia Władzy Urzędowey i zdzierstwa, i obwinienie o takowe P. Leona Chwalibogowskiego byłego Prokuratora przy Trybunale I. Instancyi na prawnych gruntuie się poszlakach, przeto Oskarżenie go i oddanie pod Sąd Naywyższy ma mieysce. "

Nakoniec po wysłuchaney przez Izbę Opinii i odczytaney Relacyi przez Prezyduiącego w Kommissyi Pawła Czaykowskiego, Marszałek w dopełnieniu Art: 139 Statutu o Zgromadzeniach Politycznych poddaiąc pod decyzyą Izby sprawę P. Leona Chwalibogowskiego, uczynił propozycyą czyli tenże pod Sąd Naywyższy Seymowy oddanym bydź ma lub nie.

Izba Prawodawcza używaiąc władzy Art: 10 Konstytucyi sobie nadaney, i oparta na zasadach w Opinii Kommissyi Prawodawczey przytoczonych, zgodnie z tąż Opinią i iednomyślnie uchwaliła, że P. Leon Chwalibogowski pod Sąd Naywyższy Seymowy poddanym bydź ma.

Poczem Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey złożył do laski Marszałka Akta do sprawy powyższey odnoszące się. Z powodu zapadłego orzeczenia Izby co do sprawy P. Leona Chwalibogowskiego Marszałek Seymu w skutek Art: 140 Statutu nakazuiącego zwołanie Sądu, przystąpił do ciągnienia losem 5ciu Reprezentantów w Sądzie Naywyższym zasiadać maiących, z Kartek nazwiska wszystkich Reprezentantów obeymuiących, i w naczyniu do tego przygotowanem znayduiących się —

Wybór padł na

X. Jana Drobich.
X. Władysława Starczewskiego.
Kajetana Florkiewicza.
Kryspina Hr. Zelińskiego.
Karola Hube.

których Marszałek iako Członków składu Sądu Naywyższego Art: 16 Konstytucyi przepisanego Izbie Prawodawczey ogłosił.

W dalszym porządku Art: 142 Statutu przepisanym, Izba postanowiła wezwać Senat Rządzący o delegowanie z grona swego 3ch Członków do Sądu Naywyższego, Prezesów Trybunałów o Decyzyi swey zawiadomić, iak niemniey doręczyć Uchwałę Izby P. Leonowi Chwalibogowskiemu sądzonym bydź maiącemu, z poleceniem przedstawienia z strony swey trzech Obywateli do zasiadania w Sądzie Naywyższym. Co zaś do wyboru 4ch Urzędników poiednawczych z kolei wedle liczb Okręgów, takowy do przyszłego posiedzenia wstrzymanym został.

Reprezentant Czerniński z powodu nadchodzącey uroczystości Nowego Roku wnosił, ażeby końcem wynurzenia uczuć i życzeń Trzem Nayiaśnieyszym proteguiącym Monarchom przez Ich Konsulów i Rezydentów, tudzież Prezesowi Senatu, Delegacya wyznaczoną była.

Izba Prawodawcza obrawszy takową Delegacyą w Osobach Marszałka Assesorów i Sekretarza Seymu, oświadczenie Życzeń w Imieniu Reprezentacyi Kraiowey dopełnić Jey poleciła.

Nakoniec Marszałek posiedzenie z powodu nadchodzących w dniu 31 Grudnia r. b. święta Niedzieli, a w dniu 1 Stycznia 1827

uroczystości Nowego Roku, do dnia 2 Stycz . . 1827 na godzinę 10tą ranną odroczył.

Jacek *Księżarski*
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 26 Stycznia.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu

Czyni wiadomo prawnym posiadaczom pierwotnych Obligacyi Hypotecznych Skarbowych, którzy w ich mieyscu stósowne dowody przez Kommissyią Centralną Likwidacyyną Królestwa Polskiego wydawane posiadaią: że Kassa Jeneralna otrzymała w dniu dzisieyszym polecenie, ażeby przypadaiący od tychże dowodów procent za drugie półrocze 1826 roku wypłacała; tam więc rzeczeni posiadacze, w celu odebrania swych należności, zgłosić się maią. — Działo się w Warszawie dnia 11 Stycznia 1827 roku.

Z polecenia Ministra Prezyduiącego,
Radca Stanu, Dyrektor Jlny,
(podpisano) *Plater.*
Sekretarz Jeneralny:
(podpisano) *Kruszyński.*

Rada Administracyyna Królestwa postanowieniem z dnia 11 miesiąca bieżącego uwolniła na własne żądanie JX. Franciszka Pawłowskiego od obowiązków Obrońcy Duchownego przy Sądzie Naywyższey Instancyi; w iego zaś mieysce mianowała JX. Adama Paszkowicza, dotąd Obrońcę Duchownego przy Sądzie Appellacyynym; tudzież mianowała JX. Michała Wierzbowskiego Kanonika Metropolitalnego Warszawskiego, Obrońcą Duchownym przy Sądzie Apellacyynym.

Według nowego Rocznika Instytutów religiynych znayduie się w Królestwie Polskiem 6 Cerkwi i 1 Monaster wyznania Grecko-Rossyyskiego. Ogólna liczba wyznaiących tę Religiią stale zamieszkałych, wynosi dusz 342. — Kościołów lub domów modlitwy wyznania Ewang: Augsbur: iest 28. Ludność tego wyznania 200,000. — Kościołów wyznania Ewangiel: Reformowanego 9. Ludność do kilkunastu tysięcy. — Sekta Filiponów ma 2 Kościoły i 500 familiy. — Bożnic wyznania Moyżeszowego 274, a ogólna ludność żydowska około 345,000. — Mahometanie maią 2 Meczety.

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu.
Przedaiący żądaią zł: 76 gr: 7½.
Kupuiący ofiaruią zł: 76 — —
Istotnie przedano — 76 — —
W Warszawie d. 25 Stycznia 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 29 Grudnia D. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dnia 25 b. m. w uroczystość Bożego Narodzenia, gdy w Kaplicy Pałacu Zimowego w przytomności NN. Cesarstwa Ichmość odprawione zostało Nabożeństwo na podziękowanie za wypędzenie z kraiu Rossyyskiego woysk nieprzyiacielskich; w tymże czasie śpiewano także *Te Deum* w Sali Białey i w Sali S. Jerzego w pomienionym pałacu, w przytomności officerów, podofficerów i żołnierzy gwardyi Cesarskiey, którzy odbyli kampaniią roku 1812. Żołnierze jazdy i artylleryi, znaydowali się w Sali Białey, a żołnierze piechoty w Sali S. Jerzego. Przed wyyściem ich z Kościoła, Nayiaśnieysi Cesarstwo Ichmość raczyli zaszczycić swoią obecnością zgromadzenie to, tak chwalebne czyniące wspomnienia, i przechodzić przed szykami w obudwu salach.

Udaiąc się z Sali Białey do Sali S. Jerzego. Nayiaśnieysi Cesarstwo Ichmość zatrzymali się w nowo ukończoney Sali, gdzie się znayduią wizerunki: błogosławioney pamięci Nayiaśnieyszego Cesarza Alexandra, i wszystkich Jenerałów Rossyyskich, którzy służyli podczas sławney na zawsze woyny 1812 r. W chwili, gdy Ich Cesarskie Mości weszli do tey sali, Duchowieństwo zaintonowało modły, o zachowanie drogiego życia naszego Monarchy i całey Familii Cesarskiey, i za pokóy duszy zmarłego Cesarza Alexandra; po czem poświęcona została ze zwykłemi ceremoniiami nowa galeryia woyskowa, iako też chorągwie honorowe, należące do pułków zmarłego Cesarza. Chorągwie te, szlachetna nagroda waleczności i wierności, będą złożone w nowey Sali, pomiędzy obrazami tylu walecznych, których imiona przypominaią zawsze dni naychwalebnieysze poświęcenia się narodu, i naypamiętnieysze sprawy, w naszych rocznikach woyskowych.

— Dnia 31. —

Akademiia Cesarska umieiętności w Petersburgu, z powodu stu lat upłynionych od swego założenia, odprawiła dnia 29go b. m. uroczyste publiczne posiedzenie, zaszczycone obecnością NN. Cesarza Imci, Cesarzowey Alexandry i Cesarzowey i Matki, oraz JJ. CC. MM. Wielkiego Xcia Następcy Tronu, Wielkiego Xięcia Michała, i Wielkiey Xiężny Heleny.

Dnia 27go b. m. deputacyia Akademii miała zaszczyt bydź wprowadzoną do NN. Cesarstwa Ichmość i członków rodniny Cesarskiey, i zaprosić do znaydowania się na tey uroczystości.

Posiedzenie to zaczęło się od mowy w ięzyku Rossyyskim, w którey Prezes Akademii, tayny Radca Uwarow, wystawił historyczny obraz Akademii i przytoczył dobrodzieystwa, któremi NN Monarchowie Rossyyscy obdarzyli to towarzystwo od czasu iego założenia.

Następnie Radca Dworu Fuss, Sekretarz Akademii, w mowie w ięzyku Francuzkim wykazał prace Akademii przez ciąg pierwszego wieku od iey ustanowienia.

Prezes podał potem NN. Cesarstwu Ichmość i JJ. CC. MM. medale złote wybite z powodu tey uroczystości.

Daley Sekretarz Akademii przeczytał: 1) zadania do nagrody tyczące się fizyki, historyi i ekonomii polityczney, i 2) listę członków honorowych i korresponduiących, obranych przez Akademiią. Na czele tey listy są: N. Cesarz Jmść, N. Król Jmść Pruski, J. C. Mość Wielki Xiążę Następca Tronu, J. C. M. Cesarzewicz Wielki Xiążę Konstanty, i J. M. Wielki Xiążę Michał.

Skończyło się posiedzenie mową w ięzyku Francuzkim, napisana przez Rzeczywistego Radcę Stanu Storch, z podziękowaniem zgromadzeniu za obecność. Mowę tę czytał ieden z Kollegów iego, z powodu słabego głosu tego uczonego Akademika.

Po sessyi było wielkie śniadanie w iedney z sal, a wieczorem oświecono domy Akademii.

Obywatel Gubernii Twerskiey, Pułkownik Szelechow, pożytecznie zaymuiący się ulepszeniem sposobów uprawy ziemy w Rossyi, ogłosił pod tytułem: "Główne zasady rolnictwa„ opisanie korzyści, wynikaiących z uprawy, którą zaprowadził w swoich maiętnościach, oświadczył chęć przyymowąnia do siebie od 15 Kwietnia do 1go Października, robotników, którychby właściciele życzyli sobie wyćwiczyć w iego metodzie. — Pragnąc rozszerzyć przez instrukcyią prakty-

czną, wiadomość o tym sposobie, i przyczynić się ile możności do udoskonalenia rolnictwa, iednego z celnieyszych źródeł naszego bogatwa narodowego, Cesarskie Towarzystwo ekonomiczne postanowiło własnym kosztem posłać na naukę pewną liczbę rolników; osoby zaś chcące oddać ludzi swoich do Pana Szelechowa, maią się zgłaszać w tey mierze do pomienionego Towarzystwa, naydaley do połowy Lutego. — Opłata za utrzymanie każdego człowieka iest 30 rubli ass.

Donoszą z Narwy pod dniem 16 b. m. "Wczoray d. 15 Narwa i wpadaiąca do niey tuż przy iey uyściu Rossoga, okryły się lodem, morze iednak nie zamarzło.,,

Z Gatczyna d. 8 Grudnia D. K.

W dniu 6 b. m. radośnym dla każdego Rossyianina, z okoliczności Imienin Nayukochańszego naszego Monarchy, odbyło się uroczyste poświęcenie kaplicy, pod tytułem S. prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego, w domu wychowania, przez N. Cesarzową Maryią Fedorownę fundowaney. Z rana o godzinie w pół do 10 w przytomności: Honorowego Opiekuna JW. Jana Fedorowicza Sawrasowa, Dyrektora domu, Pułkownika H. Brimmera, oraz wszystkich urzędników i officyialistów, poświęconą została w tey kaplicy Soborem woda, i przy zgromadzeniu mnogiego ludu, odprawiła się processyia do Cerkwi miłosiernych zakładów, w Bogu spoczywaiącego Cesarza Pawła I., gdzie przy stósownych modlitwach, celebruiący Prezbiter włożywszy na głowę swoię poświęcony Antimins, ztąd processyią przeniósł do nowo-zbudowaney Cerkwi, i z należytem uczuciem, wedle rytu Kościoła Grecko-Rossyyskiego, dopełnił uroczystego poświęcenia kaplicy i odprawił Mszą S., po skończeniu którey zaniesiono do Nay wyższego Dawcy wszelkiego dobra modły, o zdrowie i pomyślność Nayukochańszego naszego Monarchy, Jego Nayiaśnieyszey Matki, Wysokiey Fundatorki tey świątyni, i całego Panuiącego Domu, dla szczęścia Rossyi, dla sławy oyczyzny. Po Mszy S. Duchowieństwo z krzyżem S. obeszło cały zakład i pokropiło go wodą święconą. Nakoniec, Duchowieństwo Domu wychowania, osoby honorowe z miasta i wszyscy urzędnicy Domu wychowania, zaproszeni byli na obiad; prócz tego, takiż stół zastawiony był w oddzielnych izbach dla wszystkich kobiet, przy tym Domu zostaiących. W czasie stołu wnoszono toasty za zdrowie N. Cesarza i N. Cesarzowey, ubóstwioney sprawczyni niniey szey uroczystości. Wychowańcy i wychowanki, w czasie uczty, obdarzeni byli konfiturami. Wewnętrzne przyozdobienie Cerkwi, godnie odpowiada przeznaczeniu na Dom Boży. Sprzęty, a zwłaszcza ołtarze, po większey części przysłane przez Jey Cesarską Mość z Moskwy, w czasie Wysokiego tam przebywania, są wspaniałe. W rozporządzeniu Cerkwi zachowano wszelką dogodność, tak dla dzieci, iako i dla postronnych przychodniów. Na dole stoią wychowańcy, na górze po chórach ze trzech stron, przyległych pomieszkaniom, wychowanki. Tym sposobem, tysiące sierot nieznaiących sprawców swoiego bytu, zostawionych na oczywistą zgubę, lecz zbawionych Naymiłosierniey szą prawicą Matki, poświęcaiącey całe swe życie dobru wiernych poddanych ubóstwionego Monarchy, również pieczołowitego o wszystkie dzieci Rossyi, zanoszą w tey świątyni modły za swoich zbawców.

W Taganrogu w smutną rocznicę zgonu błosławioney pamięci N. Cesarza Alexan-

dra, w obecności mnóstwa przybyłego z okolic ludu, odbyło sie wielkie żałobne nabożeństwo, i rozdano hoyne iałmużny.

Z Paryża d. 20 Stycznia.

Onegday prezydował J. K. M. na radzie Ministrów, która od godziny 10tey z rana do 2giey z południa trwałą.

Na giełdzie twierdzono, że Xżę Polignac w przyszły Poniedziałek uda się na powrót na swoie poselstwo do Anglii, i że iego tu podróż nie miała żadnego politycznego celu.

Z powodu śmierci Xcia Jorku zawdział Dwór na 11 dni żałobę.

Dnia 16 b. m. zebrała się Akademiia Francyi dla naradzenia się nad przełożeniem do Króla przeciw proponowaney nowey ustawie względem druków. — Znaydowało się 28miu członków wraz z Biskupem Hermopolis, obecnych. Pan Lacretelle rozwinął uczynioną niedawno swoią propozycyią. Potem odczytany został list Arcybiskupa Paryzkiego (Hr. Quellen), w którym wymawiaiąc swoią nieobecność, między innemi powodami wystawia ninieyszą naradę za nieużyteczną i mogącą istnieniu Akademii szkodzić. Ostatni wyraz od wszystkich obecnych bardzo źle był przyięty. Wielu członków mówiło za wnioskiem inni przeciw niemu; nakoniec gdy przyszło do głosowania, uchwalono większością 18 głosów przeciw 6 podanie do Króla prośby. (Opieraiącemi się sześciu wymieniaią Lally-Tolendal, Boyer, Cuvier, Auger, Laplace i Sampenon.) Potem wyznaczono kommissyią, składaiącą się: z PP. Chateaubriand, Lacretelle i Villemain, do ułożenia prośby, która miała bydź we Czwartek Akademii do rozważenia podana; lecz z powodu nieobecności P. Chateanbriand, który musiał znaydować się na posiedzeniu Parów, odłożono tę naradę do przyszłego Wtorku. — P. Lacretelle odniósł iuż za powyższy wniosek nagrodę, gdyż postradał urząd drammatycznego cenzora, który od 23 lat piastował. Toż samo spotkało PP. Michaud i Villemain; pierwszy utracił urząd Lektora Królewskiego a drugi przestał bydź referentem Rady Stanu. P. Villemain oprócz swey pensyi nieposiada żadnego maiątku. Mówią, iż Akademiia umieiętności póydzie za przykładem Akademii Francyi.

Dzienniki w Bordeaux wychodzące zawieraią prośbę, którą Drukarze, Introligatorowie, Fabrykanci papieru i Gisserowie tego miasta Izbie deputowanych przeciw ustawie względem druków w liczbie 163 podali.

Wychodzi tu nowe pismo X. Pradto Konkordacie między Rzymem i Ameryką.

Wczoray rozdane zostało wszystkim Deputowanym pisemko tyczące się przywrócenia we Francyi zakonu Jezuitów.

Jenerał maior Szymon Robert we Srodę w wieczór oddalił się z towarzystwa, do którego był zaproszony, lecz do domu nie powrócił. Nazaiutrz atoli rano znaleziono iego zwłoki w Sekwanie.

Mówią, iż gdy brygada Szwaycarów z Madrytu odciągnęła, miasto oświecone zostało.

Na giełdzie zapewniano dnia 18 b. m. że Dowódca buntowników Portugalskich Magessi kapitulował, i na tę wiadomość podniosły się papiery rządowe.

Z Lizbony d. 4 Stycznia.

Dnia 2 b. m. Biskup Viseu w imieniu Xiężny Rejentki, która zasłabła, zagaił posiedzenia Stanów. Naygodnieyszemi zastanowienia wyrazami mowy od tronu są następuiące: " Godni Parowie Królestwa i Panowie Deputowani Narodu Portugalskiego! Daliście

w pierwszem krótkiem zgromadzeiu dowody Waszey gorliwości i światła. — Nagłą iest potrzebą, ażebyśmy się zatrudnili żądanem przez Konstytucyią przepisem porządku postępowania, bez którego uskutecznienie ustaw nigdy niebędzie dokładnem. Przez istotne tylko postępowanie konstytucyynego Rządu ustalić można w obywatelach uczucia uszanowania i miłość do Karty konstytucyyney. W dawnieyszych iuż czasach okazali Portugalczykowie iąki duch ich ożywia, to iest zrozumiałość, zimne i szlachetne męztwo, miłość do oyczyzny, iedność, wielkość w przedsięwzięciach, mądrość i siła w wykonaniu. Epokami nieśmiertelności dla Portugalii był wiek 15ty i środek 17go. Naród nie był nigdy licznym, ale swoią walecznością zastępował liczbę; nie iesteśmy i teraz licznemi, ale te same posiadamy przymioty. Naypierwszą potrzebą iest zaprowadzić iedność, bo bez tey żadna polityczna społeczność istnieć niemoże. Izby Stanów zapominać także o tey prawdzie nie powinny, że Naród oczekuie po nich, aby w stanowieniu ustaw były zgodnemi. Niezgoda w naszem Królestwie, pochodząca z intryg zbrodniarzów i obłąkania bliską iest ukończenia. Rejentka spodziewa się, iż w krótce prawdziwi Portugalczykowie iednego tylko będą mniemania. Anglija przysłała nam z wspaniałomyślnym pośpiechem pomoc; inne Narody Europy uznały poczynione w kraiu przez prawą Władzę urządzenia; ieżeli zaś niektóre ieszcze nic nie wyrzekły, tedy wkrótce przychylą się do ogólnych środków. Godni Parowie Królestwa! Dokonywaycie na wyścigi dzieła Waszych przodków, którzy na boiowiskach i w radzie dobremi narzędziami byli mądrych naszych Monarchów. Macie pomyślną porę do naśladowania tak szlachetnego przykładu. Panowie Deputowani Narodu Portugalskiego! Przodkowie Wasi z miłości do oyczyzny i szukaiąc chwały odpowiadali nadzieiom naszych Monarchów i wspaniałomyślności naszey szlachty; idzcież wskazaną przez nich drogą; iest ona trudna, ale razem chwalebna. Rozpocznijcie na nowo Wasze urzędowanie z umiarkowaniem bez zrażenia się, z gorliwością dla wolności, lecz bez przesady. Bądźcie w swoich wnioskach przezornemi, a w obradach rozważnemi bez unoszenia się namiętnościami. Takim tylko sposobem ustalicie szanowny dar Króla Don Pedro IV. i nadacie wolności trwałość. J. K. Mci i Wam samem winniście uzupełnienie tego wielkiego dzieła, czego, że z honorem dopełnicie, iest Xiężna Rejentka pewną. Okażcie temu Królestwu, Europie i całemu na nas oczy zwracaiącemu światu, przez uszanowanie do Religii, konstytucyi i praw Króla i Izb, że wiara Katolicka ciągle naszą będzie; że starać się iedynie będziecie o odżywienie dawnych urządzeń naszey oyczyzny i okażecie nakoniec, że Narod Portugalski iest do dni dzisieyszego równie odważnym iak w czasach nayświetnieyszey swey chwały do przedsiębrania wielkich czynów, tudzież rozważnym i wytrwałym do ukończenia rozpoczętego dzieła.„

Od dnia 27 Grudnia do 2 Stycznia zawinęło do portu naszego wiele woiennych i przewozowych okrętów Angielskich z woyskiem, które zaraz na ląd wysiadło. Oprócz Jerała Clinton, który ma nad tem woyskiem dowództwo, przybył tu także Jenerał gwardyi Królewskiey Bouverie. Nad wszystkiemi zaś w Portugalii Angielskiemi woyskami obiął naczelne dowództwo Marszałek Beresford, które maią w krótce w pole wyruszyć.

O położeniu buntowników w Beira niemamy żadnych nowych doniesień, i zdaie się, że tam pomiędzy obiema stronami nic ważnego nie zaszło. Miasto Almeida przez zdradę tylko dowodzącego tam Pułkownika dostało się w ręce buntowników. — Uwięziono tu kilkanaście znakomitych osób konstytucyi przeciwnych. Przybycie Anglików ucieszyło przyiaciół konstytucyi i kupców, ale zasmuciło iey przeciwników. W Oporto do 27 Grudnia panowała spokoyność.

Gazeta rządowa pod dniem 1 Stycznia ogłosiła wyrok, mocą którego wszyscy woyskowi pierwszego rzędu zdrady pod sądy woyskowe oddanemi bydź maią.

DODATEK DO Nro 10 GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 4 LUTEGO 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla łepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr zreduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Stycz:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 6, 208	— 5. 0	80	Połn: Ws: słaby	Chmury	
12	,, 6, 142	— 2. 2	73	Zachodni średni	Słońce z Chmur:	
30. 3	,, 5, 593	† 0. 6	73	,, ,,	,,	
9	,, 5, 215	— 5. 4	83	,, słaby	Pogoda	
7	27 4, 348	— 4. 5	83	Zachodni słaby	Pochmurno	Mgła.
31. 12	,, 3, 892	† 2. 6	76	Wschodni słaby	,,	Deszcz.
3	,, 3, 459	† 2. 9	73	,, ,,	,,	Deszcz - Mgła.
9	,, 3, 252	† 0. 6	84	,, ,,	,,	Deszcz.
Luty 7	27 2, 426	† 0. 5	85	Połn: Ws: słaby	Pochmurno	
1. 12	,, 2, 465	† 3. 8	76	,, ,,	,,	
3	,, 2, 251	† 2. 6	80	,, ,,	,,	
9	,, 2, 211	† 0. 8	35	,, ,,	,,	
7	27 2, 116	† 0. 0	80	Północny średni	Pochmurno	W nocy śnieg.
2. 12	,, 1, 594	† 1. 8	74	Połud: Za: mocny	,,	
3	,, 1, 560	† 2. 4	75	Połn: Za: średni	,,	
2	,, 1, 927	— 0. 6	84	,, słaby	,,	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

Wspieranie ubogich bliźnich przez podeszły wiek lub kalectwo niedołężnych, było głównym przedmiotem założenia Towarzystwa naszego. W tym chlubnym zawodzie Towarzystwo Dobroczynności iuż od dziewięciu lat postępuiąc, przy troskliwey Opiece Rzadu, i wspaniałey szczodrobliwości Szanowney Publiczności, znayduie z uniesieniem,

dążność do ustalenia i ukształcenia przytułku cierpiącey ludzkości poświęconego. A gdy teraźnieysza pora czasu do pomnożenia dochodów na wsparcie ubostwa nastręcza szrodki, mocą których dobrowolne Ofiary z uprzyiemnieniem zabawy połączać się daią, przeto Towarzystwo Dobroczynności ma honor Szanowną Publiczność uwiadomić, iż w początkach zbliżaiącego się wielkiego Postu, zwykłym w poprzedzaiących latach sposobem, ciągniona będzie na korzyść Ubogich pod Opieką Towarzystwa zostaiących Loterya z fantów składaiąca się, do których zbierania, a następnie do JW. z Hr. Wodzickich Hrabiny Małachowskiey Prezesowey Towarzystwa składania, uproszone są Szanowne Damy, iako to:

JOO. JWW. WW.

1. Hrabina Wodzicka Prezesowa Senatu Rządzącego W. M. K.
2. z Xiążąt Czartoryskich, Xiężna Lubomirska.
3. z Xiążąt Czartoryskich, Hr. Alfredowa Potocka.
4. z Hrabiów Branickich, Hr. Arthurowa Potocka.
5. Hrabina Adamowa Potocka.
6. z Hrabiów Łubieńskich Skarzyńska
7. Hrabina z Kalinowskich Rusocka.
8. Hrabina Jakóbowa Wodzicka.
9. Senatorowa Grodzicka.
10. Senatorowa Hoszowska.
11. Senatorowa Kucieńska.
12. Hrabina Leduchowska.
13. Wincentowa Gostkowska.
14. Antoniowa Sołtykowa.
15. Floryanowa Straszewska.
16. z Klosow Mieroszewska.
17. Florkiewiczowa.
18. z Wiktorów Krzyżanowska.
19. Hallerowa.
20. Like.
21. Olearska.
22. Wincentowa Kirchmajerowa.
23. z Morbitzerow Wolfowa.
24. z Milewskich Laszkiewiczowa.
25. Konstantynowa z Ginterow Morbitzer.
26. z Maynionich Mączeńska.
27. Pszczołkowska.
28. Piechocka.

Dzień ciągnienia tey Loteryi będzie poźniey przez Gazety i afisze ogłoszony.

Uchwalono na posiedzeniu Rady ogólney Towarzyswa Dobroczynności dnia 28go Stycznia 1827.

Z Madrytu d. 13 *Stycznia.*

Wczoray odciągnęła ztąd na powrót do Francyi gwardyia Szwaycarska N. Króla Francuzkiego; dowodzący nią Jenerał Ribaud-Jucques ma poiutrze wyiechać.

Rząd nasz wydał w tey chwili nieiako Manifest w kształcie okolnika przez Ministra woiennego do Jenerałów kapitanów; obiawia w nim uczucia pokoiu i formalne wstrzymanie się od wszelkiego nieprzyiacielskiego kroku przeciw Portugalii. Oczekujemy więc co chwila, że Jenerałowie kapitani Eguia, Longa i Quesada odwołanemi zostaną.

Z ogłoszonego w tych dniach stanu woysk naszych widziemy, że dowodcą obserwacyynego korpusu nad Tagiem iest Jenerał Rodil, woyska odwodowego Marszałek polny Carlos Sexti, a naczelnym wodzem obu tych korpusów Hr. Felix de Oreilli. Oba korpusy składaią się z 9631 ludzi piechoty i 1242 jazdy, ogółem z 10,883 ludzi. Dyrektor artyleryi otrzymał pieniądze na przysposobienie potrzeb.

Jenerałowie kapitani Walencyi i Katalonii donieśli niedawno, że tameczni liberaliści są dosyć licznemi, osobliwie w ostatniey prowincyi.

Uważaią tu (pisze Dzienuik Konstytucyionista) że w Skarbie znayduie się podostatkiem pieniędzy, chociaż podatki nie są regularnie opłacane. Woyskowe kassy są także dobrze zaopatrzone.

Okoliczne wzgorza są tak dalece śniegiem okryte, iż ostatnia z Francyi poczta doyść do naszego miasta nie mogła.

Dnia 3 b. m. nadeszła tu przez gońca wiadomość, że w ostatnich dniach zeszłego miesiąca zawinęło do Portugalii 8000 Anglików, z których 2500 weszło do Lizbony.

Z Londynu d. 16 Stycznia.

Xżę Klarencyi, Wielki Admirał Anglii, i po śmierci brata swoiego Xcia Jorku domniemany Następca tronu, udał się dnia 12 w wieczór do pałacu Windsor i kilka godzin rozmawiał z Królem. Oba Wysocy Bracia zdawali się, bydź iak mówią niepocieszonemi po utracie brata swego. Lękaią się bardzo, aby smutek nie wpływał na zdrowie J. K. Mci. Nie wychodzi wcale z pałacu i od kilku dni utracił apetyt.

Zachodzą tu zakłady, że Margr. Chaves za 8 dni znaydować się nie będzie na ziemi Portugalskiey.

Bieg gońców przez Dower iest teraz nader częsty.

Gazeta *Morning-Herald* zawiera następuiący list z Lizbony pod dniem 1 Stycznia: "Wysiadłe do Lizbony Angielskie woyska, nim rozeszły się na kwatery zebrały się na placu Major. Mnóstwo zgromadziło się ludu i panowała naywiększa cisza. Lecz skoro uszykowały się woyska i muzyka zagrała Hymn konstytucyyny, powitane zostały radosnemi okrzykami; powtórzono tę pieśń i znowu cisza nastąpiła. Zgoła zdaie się iak gdyby równą była liczba przyiaciół i nieprzyiaciół konstytucyi; ostatnich naywięcey znayduie się pomiędzy szlachtą, duchownemi i właścicielami ziemi. Niektórzy sprzeciwiaią się nowemu systematowi przez miłość do niepodległości, gdyż, podług ich mniemania, Don Pedro niema prawa narzucać Portugalii konstytucyią i nie doletnią Królowę."

Rząd Mexykański trudni się gorliwie uskutecznieniem planu złączenia morza Atlatynckiego z morzem Spokoynem. W tym celu wysłać iuż miano inżynierów do Guazacualco.

Z Bruxelli d. 22 Stycznia.

Dnia 18 b. m. z rana przybył tu goniec, a dnia 19 z rana drugi z Hagi z pismami do Krola i Xcia Fryderyka.

Na Jawie i Surymanie zaprowadzone iuż zostało Niderlandzkie systema monety.

Dnia 14 b. m. w niektorych okolicach naszego kraiu panował niesłychany wicher, ktory po obalał stodoły, wiatraki, i t. d.

Płynący z woyskiem do Batawii liniiowy okręt Wassenaar rozbił się niestety pod brzegami Hollandyi, i utopić się przy tem miało przeszło 100 ludzi.

Z Ankony d. 4 Stycznia.

List z Napoli di Romania pod d. 16 Grudnia r. z. donosi, iż officerowie Bawarscy, ktorzy do Grecyi popłynęli, przybyli tam dnia 5go Grudnia. Szoner Pegas, na ktorym znaydowali się, i iego konwoy został przez burzą uniesiony, dostał się w środek płynącey z Kandyi Egipskiey flotty na wysokości Modon, uszedł z pomiędzy niey szczęśliwie i dostał się razem z zbudowaną w Nowymjorku dla Greków fregatą o 64 działach, ktorey nadano nazwisko Hellas, do portu Napoli.

Z Liworna d. 2 Stycznia.

Doniesienia, które z Marselii z pewnego bardzo źródła mamy, przynoszą nam pe-

wność, że Lord Cochrane zabiera się dnia 3 lub 4 b. m. do odpłynienia ztamtąd po usunięciu wszelkich przeszkód, które tamowały iego wyprawę, na zakupionym tam dla niego pięknym brygu. Eskadra iego składać się będzie z owego bryga, zbudowaney w Ameryce dla Greków fregaty, innego ieszcze okrętu, parowego statku, który znayduie się już w Napoli di Romania, i kilkunastu okrętów Miaulisa; późniey zaś zmocnioną ieszcze będzie dwiema z Anglii oczekiwanemi parowemi statkami. Wszystkie okręty są zupełnie uzbroione, a żywność i żołd dla ludu są na następne 4 miesiące częścią przez złożone do iego rozrządzenia pieniądze, częścią przez przysposobione w Napoli di Romania i na Hydrze zapasy zapewnione. Następne zaś potrzeby, wedle iego oświadczenia, dostarczyć muszą Turcyia i Egipt, tak iż bez naymnieyszey pomocy wyczerpaney już Grecyi zawód swoy rozpocznie i prowadzić będzie. Odpływa z pełnem przekonaniem stanowczego skutku i poparcia wdania się w Stambule za Grekami Mocarstw Chrześciiańskich, iakkolwiek one z iego przedsięwzięciem żadnego nie maią związku. W połowie bieżącego miesiąca spodziewa się stanąć na Archipelagu, i naowczas mieć pewnie będziemy ciekawe o nim wiadomości.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 4 Lutego, daną będzie wcale nowa nigdy tu niewidziana Wielka Melo-Drama z chorami, śpiewami i marszami po Francuzku napisana przez L. C. Caignez przetłómaczona na Polski ięzyk w 3 aktach: *Człowiek Nieśmiertelny*, czyli *Nurzahod i Szeredyn.*

We Wtorek zaś dnia 6 b. m., na benefis Szymona Niedzielskiego, daną będzie Wielka nowa nigdy tu niewidziana Czarodzieyska Opera z maszynami i Tablami przetłómaczona, z muzyką Dawidowa i Kawosa Kapelmaystrów Dworu Cesarza Wszech Rossyy w 3ch aktach: *Krasnodyiwa Królowa Dniestru*, czyli *Śmierć Swiętochny.* (Część Piąta i ostatnia.)

LEKARSTWO

Na piersiową chorobę, suchoty zwyczayne i płucowe, konsumpcyią, osłabienie i spadanie z ciała.

To iedyne przeciw powyższem okropnem chorobom doświadczone lekarstwo, które nie iednemu od wielu lat cierpiącemu nieznośne boleści, przyniosło ulgę, i nawet opuszczonych od naysławnieyszych Lekarzów nieraz do zdrowia przywróciło, składa się z kosztownych roślin wyciągnionego trunku, którego flaszka, wraz z informuiącem uwiadomieniem kosztuie ważny dukat holenderski.

Wybornego tego trunku dostać iedynie można w kommissie u Notaryusza i Kommissanta P. Fryderyka Winther w Hamburgu na Schulter pod N. 463.

Zagranicznych uprasza się, aby obstalunki swoie posełali z opłatą poczty i oprócz tego dołączyli za każdą flaszkę po Złp. 2 i cokolwiek na upakowanie, poczem zaraz wysłanie nastąpi.

Pacyenci, u których choroba nie iest ieszcze od kilku lat zakorzenioną, maią dosyć iednę flaszkę. Inni zaś potrzebuią 3 do 4 flaszek do wyżycia aż do zupełnego wyzdrowienia.— Tuteysze, iako też znane Kommissantowi zagraniczne osoby, nie zapłacą lekarstwa aż po zupełnem wyzdrowieniu.

DONIESIENIE.

W dniu 6tym Lutego r. b. 1827. o godzinie 9tey z rana w Krakowie na Kazmierzu w Domu pod L. 198. w żydowskim Mieście odbędzie się w drodze exekucyi sądowey Licytacya na wydzierżawienie dochodów trzechletnich z dużey Szopy na skład węgli i drzewa do handlu służącey do domu pod L. 198 przyległey, a to poczynaiąc od dnia 1go Kwietnia r. b. do dnia ostatniego Marca 1830 roku. — Chęć licytowania maiący złożą Vadium w kwocie Złp. 30. — W Krakowie dnia 27go Stycznia 1827 roku.

H. *Salomoński* K. S.